

BUITEN

24^e JAARGANG N°. 12

ZATERDAG 22 MAART 1930

Foto Presse-Photo G. M. B. H.

CARNAVAL TE KEULEN. PRINS CARNAVAL IN UILENSPIEGELS BEKER

Redactrice: RO VAN OVEN

INHOUD:

JASPER VELLACOT, FILANTROOP, DOOR WILLIAM J. LOCKE (5)	BLZ. 134
DROOMER (GEDICHT), DOOR HELMA WOLF-CATZ.	BLZ. 135
GOUDORST (GEÏLL.), DOOR OTTO BEHRENS	BLZ. 136—139
DE FRUITDIEF, DOOR C. VERSTEEG-BRANDON	BLZ. 136
KIJKJES IN HET VIJFDE WERELDDEEL (GEÏLL.) (SLOT), DOOR A. W. FRANCKEN	BLZ. 139
CARNAVAL (GEÏLL.), DOOR G. H. KNAP.	BLZ. 133, 140—141
MIDDELBURGSCHJE JUWELEN (GEÏLL.), DOOR TRUUS EYGENHUYSEN	BLZ. 141—143
DE JACHT, DOOR KUYLMAN	BLZ. 142
TORQUATO TASSO. UIT HET POOLSCH, DOOR KAZIMIERZ CHLEDOWSKY (7)	BLZ. 144
AMSTERDAM. HET RUSLAND HOEK O.Z. ACHTERBURGWAL (ILL.)	BLZ. 144

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

De uitgevers verzoeken beleefdelyk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Men gelieve alles wat de Redactie van dit weekblad betreft te adre- seeren aan de Redactrice Mw. Ro van Oven, Emmastr. 15, Amsterdam, stukken voor de Administratie aan de Uitgevers N.V. Scheltema & Holke- ma's Boekhandel en Uitgevers-Mij., Rokin 74—76, Amsterdam, Met de toevoeging: „Voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht, ook achter op de foto's

Nieuw verschenen nummers 25 cts., oudere 50 cts.

Jasper Vellacot, filantroop

5) DOOR WILLIAM J. LOCKE

MEEER wist hij niet, of had hij ooit van zijn afkomst kunnen ontdekken. De ruwe menschen, die hem groot brachten, hadden hem verteld, dat hij Jasper Vellacot heette. Nu wist Lady Alicia met zekerheid, dat Lady Illingham's broer in Australië getrouwd was. De datum van zijn huwelijk klopte met den leeftijd van den millionaire. En dat vóór- en achternaam dezelfde waren, kon toch onmogelyk toeval zijn. De heele geschiedenis was romantisch en bevredigde den drang naar romantiek die in iedere vrouw leeft. Dus schreef zij hem een vriendelyk briefje en een nog vriendelyker aan Bonamy Tredgold. Dit duurde wat langer en haar oogen keken zachter terwijl zij naar woorden zocht.

* * *

Het gevolg van al dat briefschrijven was het samenkomen van enkele kennissen in Onslow Gardens. Daar kwam Vane Edory, lid der Akademie, met zijn vrouw en dochter; John Mainwaring, een rijke leeglooper; Sir Samuel en Lady Dykes; Elinor Currey, die overal geweest was en alles gedaan had en die Lady Alicia bewonderde; Bonamy Tredgold, slank, gespierd, zenuwachtig, athletisch, met heldere, bruine oogen en zwart krullend haar en als laatste die binnen kwam, Jasper Vellacot, Kamerlid.

Lady Alicia trad hem glimlachend tegemoet.

„Wat lief van u, dat u gekomen bent! Anders was mijn avondje niet compleet geweest. Ik verlangde er naar u geluk te wenschen met uw overwinning — het was meer dan dat — een triomf!”

Hij kon haar nu aankijken zonder dat zijn oogen hem ver-

rieden; hij had in die maanden geleerd zich te beheerschen. Toch voelde hij een innerlijke pijn. Zij praatten eenigen tijd samen.

„U ziet er niet zoo goed uit als in Aix”, zei ze met vriend- schappelyke belangstelling.

„Ik werd daar lui en dik. Nu ben ik normaal. U ziet er net zoo uit — behalve —. Weet u, dat dit de eerste keer is, dat ik u zonder hoed zie?”

„U hebt gelijk”, zei Lady Alicia lachend. „In Aix heeft een vrouw een hoed op van dat ze opstaat, tot ze naar bed gaat. Ik hoop, dat u mij in het vervolg vaak zonder hoed zult zien”.

„Zoo vaak als u 't mij toestaat”, zei Jasper, met een kleine, onhandige buiging.

Nu stelde zij hem aan de andere leden van het gezelschap voor. Sir Samuel kende hij reeds. Deze wenschte hem geluk, besprak de verkiezing, zei zijn meening over sommige per- sonen in het distrikt; kon Vellacot omtrent iedereen inlichten, op al de eksteroogen wijzen, waarop het gevaarlijk was te trappen.

„Zoo is er een geweldige potentat in North Ham”, zei Sir Samuel. „Wickens, hij zal het volgende jaar burgemeester zijn. Hij bezit zeventien slagerijen in Londen en heeft een eet- huis in Bethnal Green. U kent dat soort menschen. Perst bloed uit hun arme huurders”.

„Wat een beest!” zei Jasper.

„Ja, dat zal hij wel zijn. En 't is een kwaadaardige vent; maar hij heeft veel invloed in dit stadsgedeelte en u zult hem tegemoet moeten komen”.

Dat werkte op Jasper als een roode lap op een stier. Hij richtte zich op.

„Ik laat me hangen als ik dat doe”, zei hij.

„Dan zult u hem moeten bestrijden”.

„En wat zou dat dan nog? Ik denk, dat men zoo'n min- sujet toch wel kan dooddrukken”.

„O, zeker, zeker”, zei de vriendelyke Sir Samuel. „Onge- twijfeld. En dat verdient hij ook. Dat heb ik ook wel inge- zien. Maar daar was een jongere man voor noodig. Dat is een van de redenen, waarom ik mij teruggetrokken heb. Maar, mijn beste Vellacot, als je wil beginnen met het mo- reele peil van dit distrikt te verhoogen, dan heb je heel wat werk voor den boeg”.

„In ieder geval ben ik vast besloten mij hier te laten gel- den”, zei Jasper. „En ik heb 't juist voorzien op dat soort huisjesmelkers”.

Het vooruitzicht van den strijd deed hem genoeg. Hij richtte trots het hoofd op; hij voelde zijn kracht. Sir Samuel bracht het gesprek op andere onderwerpen en babbelde rustig verder. Jasper luisterde en dacht erover hoe kalm het leven van den reeds bejaarden man verlopen was. Geen geestelyk lijden had ooit zijn visie op het leven verhelderd. Hij vond het een beste wereld, waar niet veel aan te verbeteren viel. Hij en zijn soortgenooten waren steunpilaren der maatschappij van ouder op ouder. En wat was hij — Vellacot — met al zijn millioenen? Een man zonder naam, zonder sociale po- sitie, een zwerver — voor wien de waarheid wist, een paria. Hij stond alleen en moest zijn strijd alleen voeren.

Lady Alicia stoorde hem in zijn overpeinzingen en voerde hem mee naar een groepje, waar Elinor Currey levendig zat te praten. Zij was een mager meisje met een leelijke tint, wier eenige schoonheid lag in haar glinsterende, zwarte oogen en haar gelijkmatige witte tandjes.

„Helpt u mij eens 'n handje, Mr. Vellacot”, zei ze en maakte plaats voor hem op de sofa. „Ik beweer, dat er in het moderne leven geen plaats is voor romantiek”.

„En ik beweer van wel”, riep Bonamy Tredgold opgewekt.

„Vertelt u mij eerst eens wat romantiek is”, zei Jasper.

„Het is het schilderachtige, het ongewone, het onver- wachte. Het is kleur, verbeeldingskracht, geheimzinnigheid, godsdienst”, zei Elinor Currey.

„Romantiek is de artistieke uitbeelding van de levens- vreugde”, riep de jonge dichter uit. „Miss Currey heeft slechts enkele der bestanddeelen opgenoemd, waaruit de levens- vreugde is samengesteld”.

„Dat komt op hetzelfde neer. Bunny is te logisch voor een dichter. Maar neem nu het mysterie, waarvan hij toegeeft, dat het een der bestanddeelen van de levensvreugde is, wier artistieke uitdrukking de romantiek is —”.

„O, wat een ingewikkelde zin!” viel Bunny haar in de rede.

„Hij is nog niet uit”, zei de jonge dame. „Ik heb grooten lust het nog eens heelemaal over te zeggen. Maar ik ga door. Waar kan men mysterie vinden in dezen tijd van geestelijke negatie en wetenschappelijke verklaring van alle verschijnselen als onweer en wind, die eens beschouwd werden als stemmen der goden en klaagtonen der verloren zielen? Zelfs onbekende werelddeelen hebben geen mysteries meer — spoor en telegraaf hebben ze zoo prozaïsch gemaakt als dit salon”.

„Hoe ter wereld kunt u weten, dat er in dit salon geen mysterie huist?” zei Bunny. „Is er groter mysterie denkbaar dan de eene mensch voor den andere? Wat weet u van het buitengewone, onvatbare, geheimzinnige, ingewikkelde iets dat Ik ben? Wat weet ik van u? Denk eens aan een man en vrouw, die elkaar beminnen — wier harten en zielen saam versmolten schijnen — blijft niettegenstaande dit de een niet steeds een sfinx voor den ander? Het voortdurend streven om dit geheim te doorgronden, vormt de vreugde des levens en iedere uitdrukking van die vreugde is romantiek. En wat de wind en de regen betreft, de wind zal altijd waaien en de regen vallen en bloemen zullen bloeien en de aarde vervuld zijn van schoonheid en steeds zal de mensch er naar kijken en peinzen over zijn verhouding tot dit alles; en dat is een eeuwig mysterie”.

„Goed, ik geef toe, dat er mysterie is”, zei Elinor Currey. „Maar de kleurigheid is uitgestorven. Het is alles grauwe centonigheid”.

„De zonsopgang bijvoorbeeld; de nachtvuren in het zwarte werelddeel; Oxford Street met zijn tallooze kleur-schitteringen”.

„Maar de grauwe levens der menschen!”

„Ons leven is kaleidoscopisch, vergeleken bij dat onzer voorvaderen”, riep Bunny opgewonden uit. „Omdat de menschen geen mantels en zwaarden meer dragen en duels vechten en jonge meisjes om het midden pakken en op hun rossen meevieren, zegt u, dat de romantiek dood is. Dat is idiot. U zegt, dat ons leven ommuurd is door wetten, door conventies, dat wij niets meer kunnen doen van de wilde en booze daden, die de menschen voor ons gedaan hebben! Denkt u dat? Juist omdat wij al die wetten en geboden en gebruiken moeten trotseeren, zien wij alles in zooveel te helderder kleuren. En het onverwachte, gebeurt het niet iederen dag? Worden er geen groote misdaden gepleegd? Komen er geen groote tragedies meer voor? Wilt u mij vertellen dat de groote hartstocht niet meer bestaat? Ik zeg dat er onuitputtelijk materiaal voor romantiek in de wereld is. De aarde is vervuld van haar glorie! Wat dunkt u ervan, Mr. Vellacot?”

„Zoo lang de twee elementaire hartstochten zullen bestaan — Honger en Liefde” — zei Jasper, „zal er eeuwig materiaal voor romantiek blijven”.

„Maar gewone menschen hebben nooit honger”, merkte Lady Dykes op met zelfgenoegzame domheid.

Jasper en Bunny keken elkaar aan; en de vrijmetselarij van gevoelige zielen, die geleden hebben, deed wederkeerig begripen ontstaan. Hun geesten ontmoetten elkaar; en dat oogenblik zag hun vriendschap geboren worden.

De avond verliep. Gasten gingen weg. Bunny ging naar Lady Alicia om afscheid te nemen. Zij trok hem mee naar een nis en keek hem scherp in het gezicht, dat bleeker was dan gewoonlijk.

„Wat scheelt je, Bunny?” vroeg zij.

„Niets, Alicia. Ik ben zoo sterk als een paard”.

„Je hebt te hard gewerkt, Bunny, zonder vakantie te nemen. Waarom ben je verleden maand niet op Greybrooke gekomen? Het was er prachtig; het heele huis ademde vrede. En”, voegde zij er glimlachend aan toe „er waren honderden patrijzen, die er naar hunkeren om te doodgeschoten te worden”.

„Ik moest in de stad blijven”, zei hij. „Geloof me”.

„Al zou je er nu nog maar heen willen gaan”, zei Lady Alicia. „Het Huis en al wat het bevat, staat tot je beschikking. Dat weet je”.

Hij nam haar hand, kuste ze en hield ze eenigen tijd in de zijne.

„Je bent de liefste, beste en edelmoedigste vrouw ter wereld”, zei hij. „En ik verdiende opgehangen te worden als ik je niet dankbaar was. Maar werkelijk — werkelijk ik kon verleden maand niet komen. En nu —”.

„En nu?”

„Moet ik nog in de stad blijven. Bovendien”, zei hij, met zijn vroolijken lach, „wat zou ik er moeten doen zonder jou? Weet je wel hoe heerlijk ik het vind je weer eens te zien?”

„Meen je het?” vroeg zij.

„Echt”, zei hij. „Wie zou voor mij zorgen, als jij het niet deedt?”

Zij zuchtte bijna en drukte hem de hand.

„Nu, tot ziens, beste Bunny, kom eens terug als je er wat minder slecht uitziet. En kom gauw”.

Hij beloofde het en ging met haar terug naar de salon. Jasper kwam afscheid nemen.

„Tredgold valt erg in mijn smaak”, zei hij. Lady Alicia's oogen verhelderden. Zij zei, dat ze er blij om was. Het was zijn jeugd, zoo krachtig en gezond en vroolijk, die hem bekoorde, zei Jasper.

„Jeugd? Ja, hij is jong”, zei ze toonloos.

Jasper haalde hem in onder aan de trap en zij gingen samen weg.

„Welken weg gaat u op?” vroeg Jasper.

„Bloomsbury”.

„Ik ook. Hoe gaat u, rijden, trein, loopen —?”

„Ik moet loopen”, zei Bunny. „Maar u, Mr. Vellacot —”.

„Ik loop altijd zoo mogelijk”.

Zij stapten flink aan. De lucht was helder, de sterren fonkelden. Bunny hief zijn armen omhoog.

„En de lieve, jonge dame, die zei, dat er geen mysterie bestaat!” zei hij.

Zij spraken er verder over, Jasper blij om dat frissche, vroolijke geluid. Plotseling wankelde de jonge man en greep zich vast aan een lantaarnpaal. Vlug sloeg Jasper zijn arm om hem heen en zag bij het schijnsel van het licht, dat zijn gezicht bleek was. „Ik voel me zoo vreemd — duizelig — alsof ik moest flauw vallen”.

Jasper hield een auto aan, liet stoppen voor een tapperij, bracht een glas brandy naar buiten. Bunny aarzelde en dronk er toen wat van. Zij reden verder. In Gower Street gekomen, brachten Jasper en de chauffeur hem naar de eetkamer. Eenige minuten bleef hij met gesloten oogen op den divan liggen. Toen sloeg hij de oogen op en keek verbaasd in 't rond.

„Beter?” vroeg Jasper.

„Ja”, zei Bunny en ging overeind zitten. „Nog een beetje duizelig — maar nu moet ik naar huis”. Toen kuchte hij zenuwachtig. Het licht der electriche lampen bescheen meedoogenloos de witte naden van zijn costuum en het lapje op zijn schoenen. Het kuchje wekte Jasper's argwaan op. Dat had hij al meer gehoord. Met ruwe vriendelijkheid pakte hij hem bij den schouder.

„Vertel eens op, hoe laat heb je gedineerd?”

Bunny lachte flauwtjes en steunde zijn hoofd op de hand.

„Ik geloof, dat ik vandaag niet gegeten heb”, zei hij.

Jasper greep biscuits en wijn van het buffet.

„Neem dat zoolang, tot ik terug kom” zei hij.

Iedereen in huis was te bed; zelfs Cadby sliep vreedzaam boven. Maar Jasper had al meermalen in zijn leven een maaltijd bijeengehaald uit de onmogelijkste plaatsen. Nu onderzocht hij keuken en provisiekamer. Hij kwam boven met een blad vol eetwaren en zette het neer voor zijn gast. Bunny begon excuzen te maken. Jasper liet hem niet uitspreken. Hijzelf en duizenden betere menschen dan hij, hadden dat ook meegemaakt.

„Eet en praat niet”, zei hij en nam zelf een stuk brood met kaas, terwijl de dichter zich van vleesch voorzag. Het voedsel en de wijn schonken hem weer nieuw leven.

„Het is verduiveld aardig van u, Mr. Vellacot”, zei hij. „Ik weet niet wat ik anders had moeten beginnen — maar ik schaam mij, dat ik me zoo heb aangesteld”. (Wordt vervolgd)

DROOMER

Zoo gevoerd door wind's koele genade
Naar de dwalende, vochtige drevén,
Is er niets van de helle parade
Van het machtige daavrende leven

Aan het vlammeende rood van de bloemen
Aan het brandende geel van de narcis
Aan de lachende, vreemde visioenen
Van een koninkrijk dat er niet is.

Uit de werveling der fantasieën
Die vervagen in drupplende regen
Valt een weifeling van melodieën
Van een droomer op wereldsche wegen.

HELMA WOLF-CATZ

Foto Metro-Goldwyn Mayer

GOUDELVERS-DORP IN ALASKA

GOUDDORST

DE GROOTE GOUDRUSH IN AMERIKA VAN 1898 VERFILMD

IN Juni 1897 brachten krantenberichten te San Francisco het sensationele bericht, dat men in Alaska aan de Klondike goud gevonden had in fabelachtige hoeveelheden. Plotseling werd de gansche wereld dol; bezeten als zij was van een begeerte naar goud, gestuwd door het verlangen naar een snellen rijkdom togen duizenden en nog eens duizenden naar de goudvelden van Alaska. Ze trotseerden de vreeslijkste gevaren, de onmenselijkste ontberingen; ze verlieten huis, gezin en beroep, gefascineerd door de gedachte aan het goud. Hebzucht dreef hen in het avontuur, hebzucht dreef duizenden in het verderf. ☼ Wanneer iemand in den grond of in de stroompjes plotseling goud ontdekte, kwamen alle goudzoekers uit de omgeving aangesnel en niet zelden speelden zich dan daar de weerzinwekkendste tafereelen af. De menschen werden tot beesten, zoodra hen de goudkoorts te pakken kreeg. Duivelsche hartstochten werden ontketend door den aanblik van het gele metaal. Alles wat hun aan traditie en beschaving in den weg stond werd weggeworpen, het masker opgetild en men kreeg den mensch te zien in de gedaante van een waren duivel. ☼ Doch het geluk lachte slechts weinigen toe. Tot de gouddelvers van Klondike, die zonder buit van de ruwe avonturen terugkeerden, behoorde de beroemde schrijver Jack London. Goud vond hij niet, maar hij schilderde zijn ervaringen, en het gansche spannende avontuur van den goudrush dier jaren vindt men terug in zijn roman „De Lokstem van het Goud”, dat in alle talen vertaald is en ook thans nog tot de meest gelezen boeken behoort. Door dezen roman stroomden dan ook ware goudstroommen op Jack London toe — wel niet uit de ruwe natuur, maar van de bankcredieten, die zijn uitgevers hem verleenden. ☼ De herinneringen aan den gouddorst van het jaar 1898, die een donkere, doch interessante bladzijde in de geschiedenis van Noord-Amerika vormt, worden in de film „De Hel van

het Goud”, weer wakker geroepen. De vrouwelijke hoofdrol is in handen van Dolores del Rio. OTTO BEHRENS

DE FRUITDIEF

HENK van Vorden was een gelukkig mensch. ☼ Na jaren van moeizaam werken en lijdzaam ontberingen had hij zich dit alles veroverd: de vrouw van zijn hart, een huis, „waar je omheen kon loopen” en de stevige driejarige zijn domein had. ☼ De tuin droeg zijn naam met eere. Toen hij den grond kocht, had Mies angstig gevraagd: „Henk, is dat niet te groot voor óns?” — gewend als ze was aan het stadsche balconnetje met de aspedistra, en den bak met O.I. kers. Overigens trok haar de woestenij van wilde zuring en grint maar matig aan. Maar een stadskind is niet wijzer. ☼ De grond was schraal, doorwoekerd van kweek, doorzaaid met steenen. Na kantoortijd haalde Henk met jobsgeduld de steenen eruit en bond een titanischen strijd aan tegen „dat liederlijke onkruid”. Hij zaaide lupine en de eerste Septembersche huwelijksdagen verdroomde Mies voor een groot deel, staande in de open tuindeuren en uitkijkende over de geurende gele weelde, die zich achter het huis uitstreckte. ☼ De winter viel niet lang. 's Avonds zaten zij onder het gouden petroleumlicht; ieder aan een kant van de tafel. Hij met stapels catalogi van zaadhandelaren en kweekers naast zich, bezig op papier zijn tuin te ontwerpen. Zij naaiende of breiende voor het wezentje, dat eens tusschen die gedroomde plantenweelde zou ronddartelen. ☼ Déze droom kwam nu werkelijk eens uit: de tuin werd. Zij hadden al een flinke ruzie gehad, met veel tranen en nog meer kussen, nadat Mies bij het wieden van de spinazie de kiemplantjes plichtmatig had uitgetrokken en de onkruidjes zorgvuldig had laten

Foto Metro-Goldwyn Mayer

GEREED VOOR HET VERTREK NAAR DE GOUDVELDEN

staan. ☼ Er was een avond geweest van intense verkoeling, nadat Mies haar echtvriend zijn woede had hooren luchten over „die dondersche kweek, die overal weer opschoot”, en verder in termen, die ze nooit gedacht had, van haar man te zullen hooren! ☼ De eerste pierige, maar eigengewonnen worteltjes hadden de zoutevisch geflankeerd, en in den kelder stond een eenzaam, maar veelbelovend potje aardbeienjam, met behulp van het kookboek samengesteld. Bij opening bleek de jam beschimmeld en lichtelijk gegist, maar smaakte niettemin als godenspijs. Werkelijk bengelden dien winter drie koolen aan den zolderbalk: twee roode en één Savoye, en [wijdde Mies in een brief naar huis uit over eigen wintervoorraad. ☼ Maar met ieder jaar groeide het gestadig. De tuin werd flink bemest. Op gezette tijden genoot Henk van landelijke geuren en hing Mies met viesopgetrokken neus en martelarenberusting eenige mannelijke kleedingstukken in den wind. ☼ Volgens de regelen der kunst werd een fruittuin aangelegd: aardbeien in soorten, bessen en frambozen tusschen gezonde jonge vruchtboomen. En dan de pyramiden! Henk noemde hun namen, als een minnaar die van zijn geliefde: „Beurré de Mérode; Louise, bonne d'Avranches!” De naam was op zich zelf al een streeling. Mies zag al rijen vruchten op de bovenste plank van de keu-

kenkast liggen. En ze dacht ernstig over den aankoop van een „Weck!” ☼ Meimaand zette in met een overstelpende bloesemweelde. De fruittuin werd van een beklemmende, in het schemeruur zelfs van een bovenaardsche schoonheid. Vóór de jongen ging slapen, zette Henk hem boven op zijn schouder en gingen de vader en moeder met hem tusschen de bloeiende struiken staan. Het was bidden. ☼ Niet iedere bloesem draagt vrucht. Aan de pyra-

Foto Metro-Goldwyn Mayer

IN HET GEBERGTE VAN ALASKA

mide, genaamd Louise, bonne d'Avranches namen vier welgeschapen peren zienderoogen in wasdom toe. Hoewel de bloei meer beloofd had, vervulde het Henk met dankbaarheid. ☼ Zij gingen dagelijks kijken. Henk weidde uit over hun voortreffelijke eigenschappen — volgens den catalogus. Bij zijn weten had hij ze nooit geproefd. Mies luisterde — en het kind speelde aan hun voeten. Zomer blakerde voorbij — September zette zonnig en kruidig in. De vier peren namen toe in omvang en verleidelijkheid. „Je hoort ze zingen” — placht de verrukte Henk te zeggen, als zij de gewone visite brachten. Zij schaterden — het kind lachte luid kraaiend om de vrolijkheid van de ouders en speelde verder. ☼ Tot dién middag Henk stormde de keuken binnen, waar Mies bezig was, het kind vóór tafel te wasschen. In de hand hield hij een peer — kennelijk onrijp — maar gaaf, op een kleine ontvelling na. ☼ „Gut” — meewarigde Mies. Zij aten zwijgend. „Als ik maar wist, waar het van kwam” —

af, dien nacht de wacht te houden. Vanachter de vlierstruiken om het „gat” kon je den heelen tuin overzien. ☼ De avond was koud en guur. Henk trok zijn duffel aan en rookte pijp na pijp. Tegen twaalfen herinnerde buurman zich zijn ziek varken. Tegen vieren schrok Mies wakker van een paar steenkoude voeten. Maar 's morgens hing de peer nog aan den boom. ☼ „Zou je hem maar niet afplukken?” — opperde Mies, nadat Henk nog eenige avonden getracht had een rheumatische aandoening op te loopen. „Zonde” — vond haar man. „Nog eenige dagen en hij is goed om te plukken, — volgens Kuypers. Weet je wat, Zòndag, — tot zoolang is de kust wel veilig”. ☼ Zondag, Mies genoot op de bank van haar boek en het mooie weer. Het kind speelde met zijn blokken. „Hulde”, — schamperde achter haar een stem. — „Net iets voor een vrouw! — „We-wat?” — stotterde Mies. Ze begreep zonder woorden. „En waar je wist, wat een feest”. Nu zwegen ze beiden. En stonden tegenover elkander en stre-

Foto Metro-Goldwyn Mayer

UIT: „DE GOUDEN HEL”

bracht Henk na eenigen tijd uit. „De wind?” — veronderstelde Mies. ☼ Den volgenden middag —. (Dit is een ware historie) —. Den volgenden middag stond Henk met bleekvertrokken gezicht bij Mies in de keuken, een heilige peer omhoog geheven. Op een kleine geschonden plek na, was de vrucht totaal gaaf. ☼ Mies bleef sprakeloos — het kind speelde zoet met de kat. „De poes?” — vraagde Mies naar het huisdier. „Nee” — schudde Henk — „eerder een insekt”. En hij bestelde per expresse: „Onze vruchtboomen, hun vijanden en deszelfs bestrijding”, van een der bekwaamste experts. De prinsesseboontjes werden koud. Het boek lijvig en in prachtband, verscheen reeds den volgenden dag tegen twaalfen; onder rembours. Het duurde eenige minuten, vóór Mies het geld uit huishoudbeurs, het suikerpotje zonder ooren en het afgedankte cigarettentje had bijeengescharreld. Een oogenblik later stond Henk met de derde peer Nu hing er nog één aan den boom. ☼ De midelen ter bestrijding bleken omslachtig en kostbaar. Spoedig ingrijpen was gewenscht. Henk — hoewel ongaarne — raadpleegde buurman. ☼ „Bê-âèè” — leeraarde deze — „dâ bint geen insekte, dâ bint kwâojonges! Ie kônt de taânde nog der'in zeên. Zee lôt de père liggen, umdâ zee heurluu te unriep bint — dâ tuug!” Henk sprak met buurman

den den ouden, verbitterden strijd; wanhopig en verongelikt. ☼ Henkie nam een blok, mikte, slingerde Het was Mies, die het eerst haar bezinning terug had. „Henkie” — schreeuwde ze — „Henkie, kom es bij mamma?” „Jaaa” — zong het stemmetje ☼ „Henkie — die pèer — heb jij”. „Jaaa” — zong het stemmetje Henk starogde in niet-begrijpen naar zijn stamhouder, draaide zich toen om en beet op zijn snor. ☼ „Henkie — hoe kon je erbij?” — vroeg mamma. „Met een tok — zooó —”; demonstreerde de booswicht. Het geval bleek verbluffend eenvoudig. „En waar is nu de peer?” — kon de moeder eindelijk vragen. ☼ Het kind zette zich schrap op zijn pootjes, stak zijn spanruitje ver vooruit, klopte met de vuistjes op het meest geweldige deel en lachte: „In-mijn-puik!” „Was-ie lekker?” — waagde Henk. ☼ Het kind keek van den vader naar de moeder, van de moeder naar den vader. Wat 'n vraag! „Metuurlijk! — anders had Henkie hem toch niet opgeeten!” ☼ En zoo kwam het, dat Henk en Mies pas een jaar later den smaak doorgrondden van hun Louise, bonne d'Avranches. Dézen keer hadden zij bijtijds hun maatregelen genomen.

C VERSTEEG-BRANDON

Kijkjes in het vijfde werelddeel

(Slot)

OPGEJAAGD door den hevigen wind, vormt dit een ware plaag voor mensch en dier. Tijdens dergelijke „bricklayers” ontstaan er in het binnenland menigmaal felle boschbranden. De verschrikkelijkste, waarvoor een uitgestrekt gebied in de kolonie Victoria totaal werd verwoest, vele dorpen in vlammen opgingen en duizenden stuks vee omkwamen, vond plaats op Donderdag 6 Februari 1851, een datum, welke nog steeds in de herinnering als „Black Thursday” voortleeft. Het Zuid-Australische Adelaïde, gelegen aan den voet van Mount Lofty en aan den oever van het onbelangrijke stroompje Torrens River, werd den 28sten December 1836 door den Britschen kapitein Hindmarsh gegrondvest en genoemd naar de gemalin van Koning

marmere standbeelden. Zoals op de reproductie te zien is, wordt the North Terrace, waar des Zondagsmiddags de bloem der burgerij van „Holy City”¹⁾ pantoffelparade houdt, geflankeerd door een reeks monumentale bouwwerken, waaronder in de eerste plaats het Gemeentelijke en het Kunstnijverheid-Museum, de Technische Hoogeschool en de hoofdgebouwen der Botanische en Geologische Tuinen genoemd dienen te worden. — De per spoor te bereiken, aan de Golf van Sint-Vincent gelegen havenplaats Port-Adelaïde met haar druk bedrijf, haer interessant Museum en het Botanische Tuin is ongetwijfeld een bezoek overwaard, doch véél liever pakken we in North Terrace een knus electrisch trolletje en laten we ons voeren naar de vruchtbare, wijd en zijd vermaarde Mount Lofty Ranges. Immers, in dit zalig oord van zonschijn en blijdschap dartelen en stoeien duizenderlei Flora's-kinderen op de zacht-glooiende hellingen

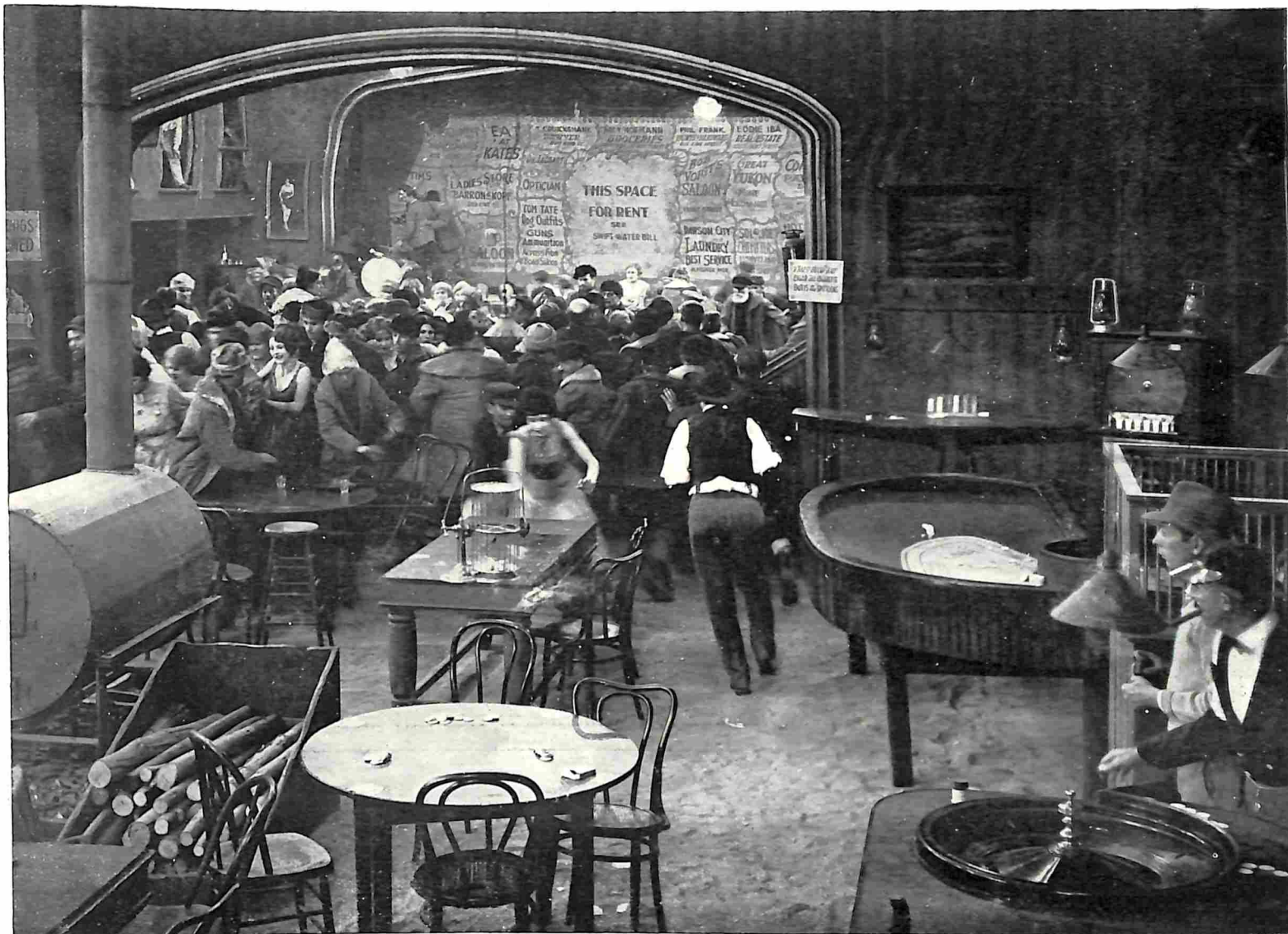

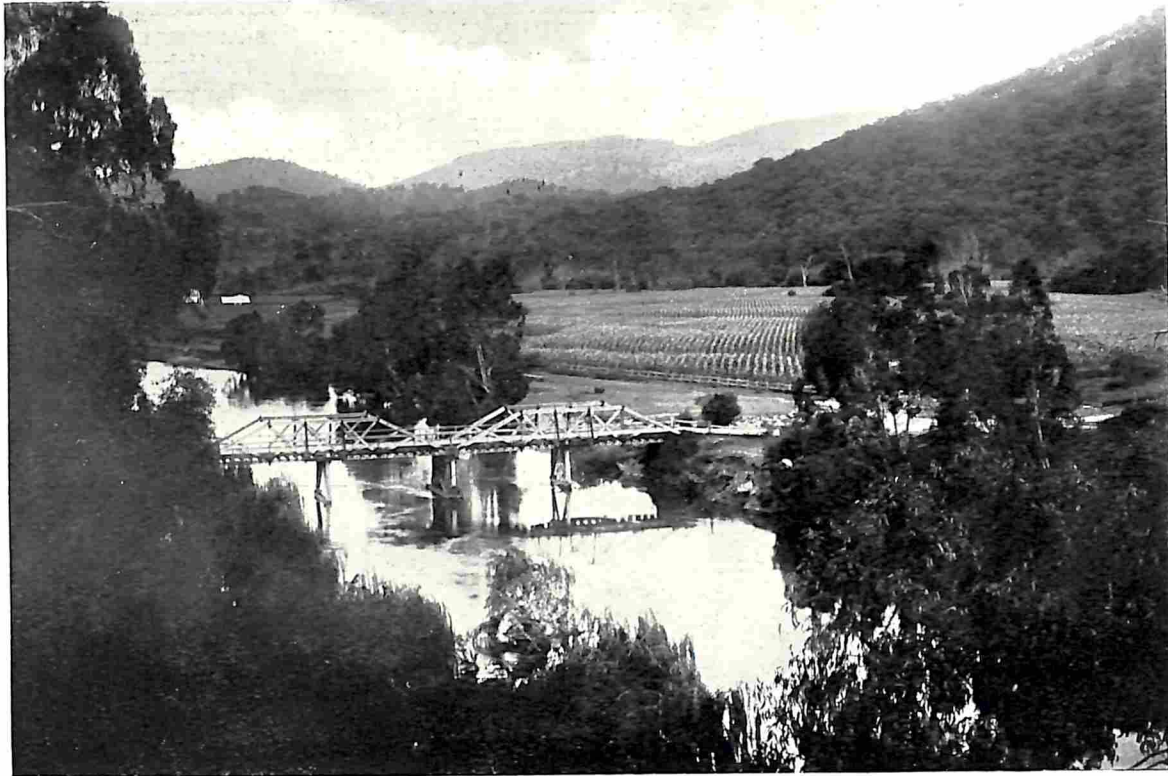
Foto Metro-Goldwyn Mayer

WAAR GELD IS, IS OOK DE SPEELTAFEL NIET VERAFF

Willem IV van Engeland. Aanvankelijk door slechts 200 kolonisten bewoond, gaat de historie dezer stad vrijwel parallel aan die van Melbourne, hoewel ze zich in veel bescheidener mate uitbreidt. Heden ten dage herbergt ze een kleine 300.000 zielen. — Terwijl het zuidelijke gedeelte voornamelijk aan god Mercurius en diens volgelingen gewijd is, mogen de noordelijke, hooger gelegen wijken een ware tuinstad gequalificeerd worden. We merken onmiddellijk op, welk een groote wedijver er tusschen de bewoners bestaat, om hun villa of landhuisje een zoo gezellig en vriendelijk mogelijk aanzien te geven! De aanleg van dit stadsgedeelte werkt daartoe niet weinig mede: in alle richtingen strekken zich de zoogenaamde „Garden Streets”, lommerrijke en met zorg onderhouden lanen, uit. Welk een genot is het, hier in het vroege voorjaar te wandelen, wanneer de amandelboomen in feestdos zijn gestoken en de voet diep wegzinkt in een dik, veerkrachtig tapijt van afgevallen witte bloesems! De voornaamste laan — het hierbij afgebeelde North Terrace — vormt eigenlijk een langgerekt park, beplant met palmen en een groote verscheidenheid van ander geboomte en is smaakvol versierd met prachtige bloemperken en rozen-pergola's, klaterende fonteinen en fraai bewerkte

en in de golvende dalen, onder toezicht van verspreid staande olijf- en amandelboomen en slechts in hun spel belemmerd door keurig afgebakende wijngaarden en vruchtenkwekerijen, waar vooral de zachtwangige perziken en warmgetinte, roodsappige aardbeïen ons doen watertanden! Het district Nieuw-Zuid-Wales ontving dezen naam in het jaar 1770 van de beroemde ontdekkingsreiziger James Cook. Een der afbeeldingen ontdekkingsreiziger naar de zoogenaamde „Big Scrub Lands” in het uiterste Noord-Oosten. Niet ver van de rotsachtige kust ligt een buitengewoon vooruitstrevend stadje, welks naam — Lismore — men op een landkaart van een jaar of twintig oud vergeefs zal zoeken. Omstreeks dien tijd werd dit plaatsje namelijk door eenige experts op het gebied van veeteelt gesticht en het dankt zijn snelle opkomst hoofdzakelijk aan de onmiddellijk op ruime schaal ondernomen zuivelindustrie. Thans beteekent het uitvinden der beste methodes voor het verkrijgen van uitstekende weiden en het fokken van gezond vee veel minder dan een levenshetaal voor de inwoners. — Op de heuvels ten Westen der stad strekt zich het „Big Scrub”-gebied uit, dat voornamelijk voor de noodige opzigt

¹⁾ Het groote aantal kerken heeft Adelaïde dezen bijnaam bezorgd.

JUNCTION BRIDGE IN N.-Z. WALES

in aanmerking komt. Het is een eigenaardige streek: zooals de naam reeds aanduidt, aanschouwt men er, zoover het oog reikt, niets dan zwaar kreupelhout, slechts afgewisseld door hier en daar enkele boomgroepen, meestal slanke ceders. Op sommige plaatsen is de bodem dicht begroeid en vertoont zich de geologische structuur: rood- en chocoladekleurig basalt, aan de oppervlakte. ☞ Vrijwel in het centrum van dit gebied, en — men zie de foto! — langs schitterende motor roads te bereiken, verrijst de 273 morgen lands beslaande „Government Experimental Farm Wollongbar”. Ze is een der talrijke modelboerderijen en proefstations, welke onder beheer staan van „the New South Wales Department of Agriculture” en die van onschatbaar belang zijn voor de ontginning en den daarvan geheel afhankelijken bloei van het land. Men houdt er zich onvermoeid bezig met het nemen van proeven op het gebied van veeteelt en landbouw; in de laatste jaren ziet men er vooral in den verbouw van zwarte winterrogge op de ontgonnen „Big Scrub Lands” een groote toekomst. Op het oogenblik bestudeert men er ijverig de resultaten, die met het uitzaaien van hennep en verschillende grassoorten — o.a. het zoogenaamde „paspalum” — worden verkregen en bestaat er tevens veel animo voor het kweken van tropische vruchten. — We kunnen hem, die door toevallige omstandigheden aan de schaars bezochte „North Coast” van de kolonie verzeild raakt, ten sterkste aanraden, eens een bezoek aan Wollongbar te gaan brengen. Ge zijt er ten allen tijde van harte welkom en men rekt het zich zelfs tot een groote eer, U rond te leiden, U alles te toonen en tot in de kleinste bijzonderheden te verklaren. Ge zult inderdaad verbaasd staan over de talloze prachtige vindingen op landbouwkundig gebied, welke ge er in practische toepassing ziet, want zelfs de bekwaamste vaklieden getuigen eenstemmig, dat hier in die weinige jaren iets buitenge-

woons en grootsch tot stand is gebracht! ☞ De andere afbeelding van Nieuw-Zuid-Wales toont ons een der honderden bruggen, welke men over de groote rivieren in het district aantreft. De ingenieurs, die zich — evenals de onze! — op het gebied van bruggenbouw een wereldreputatie veroverd hebben, schijnen juist een groote voorliefde voor *dit* stalen model aan den dag te leggen; verschillende bruggen zijn echter grooter en voorzien van een gemakkelijk en snel werkende draaibare of bascule-constructie. Hun voornaamste trots vormt de machtige spoorbrug over Hawkesbury River, eigenlijk een breede zee-arm, noordelijk van Sydney en ongeveer 10 Kilometer van de kust verwijderd. Ze bezit 7 spanningen, elk van 138 Meter lengte, terwijl de pijlers niet minder dan 54 Meter diep in de bedding zijn gemetseld! — Wanneer we echter bedenken,

dat onze Moerdijk-brug 14 bogen van 100 Meter spanning telt en in haar geheel 2536 Meter lang is, wel, dan kunnen we ons eerst met recht begrijpen, welk een overweldigend oogenblik het voor *onze* bouwmeesters geweest moet zijn, toen zij den eersten spoor-trein het Hollandsch Diep zagen oversteken!

A. W. FRANCKEN

CARNAVAL

HALF-VASTEN. Nog even ontwaakt Prins Carnaval. Door half Europa trok deze vorstenzoon als de geincarneerde vreugde en vroolijkheid. En daarmee zijn eigenlijk de grenzen van wat het Carnaval kan zijn aangegeven. Want slechts waar de vroolijkheid woont komt zij in deze dagen naar buiten. Deze goedlachsche, doldwaze vorstenzoon, met zijn gevolg van joelende, juichende trawanten is toch niet meer dan een gangmaker, een aan-

IN DE „BIG SCRUB LANDS” IN HET N.O. VAN N.-Z. WALES

voerder die den weg weet vrij te maken voor wat er aan levenslust nog in deze benarde tijden is overgebleven. ☞ De ware carnavalsgeest heerscht niet meer in de groote steden waar de zorgen van allen dag toch te zwaar drukken dan dat men ze geheel zou kunnen vergeten; waar de eischen van het moderne leven met al zijn overbodigen rompslomp niet in enkele dagen uit het geheugen gewischt kunnen worden. ☞ Carnaval is waarlijk geen uitvinding van den modernen tijd; en overal waar deze tijd op het mensdom het volle beslag heeft gelegd is het carnaval niet meer dan een voorstelling, een reeks van feestelijkheden die zich, wat de stemming en de vroolijkheid betreft niet onderscheiden van wat er verder in den loop van het jaar gedaan wordt om de zorgen van allen dag te vergeten. ☞ Aan de Riviera is het carnaval geworden tot een georganiseerde optocht, met een overweldigende veelheid van bloemen, schoone en dwaze figuren, die geen ander doel hebben dan een nieuwe aantrekkelijkheid te vormen voor de vreemdelingen die deze landstreek als een centrum van plezier hebben uitgekozen. ☞ Gij ziet vanuit Uw hotelkamer de lange reeksen pronkwagens, met beroepsclowns volgeladen, voorbij trekken; gij kunt des avonds naar een van de talrijke carnavalsbals gaan, waar de stemming geheel en al van Uzelf afhangt, en waar de kans dat gij er U werkelijk amuseert, even groot is als in een cabaret in ons land, of een nachtclub in New York. ☞ In Berlijn is het carnaval geheel van de straten verdwenen en teruggedrongen naar de feestzalen. Weken van te voren zijn de feestcommissies doende met plannen maken om dezen avond een bijzondere attractie te geven. En waar in deze moderne wereld alles georganiseerd is, wijl anders bij de veelheid van menschen de boel spaak zou loopen, zoo is ook het amusementsbedrijf volkomen gereguleerd. ☞ Gij trekt met U vieren naar een van de zaken waarvan bekend is dat zij middelen verschaffen ter verhooring van de gezelligheid. In een groezelige kantoorruimte vindt gij den chef, dien gij in deze stemming nauwelijks Uw wensch durft kenbaar te maken. En gij vraagt hem dus om eens te laten zien wat de firma zoal op haar program heeft. Waarop hij U meeneemt naar een van de uitgestrekte zolderruimten, die meer op een fabrieksmagazijn lijken dan op een gelegenheid waar gij een keus zult mogen doen om op Uw feestavond de stemming te verbeteren. ☞ Hier staat de glijbaan; buitengewoon gezellig met gegarandeerde hilariteit. De kosten? Met transport, opstellen, afbreken en verzekering . . . zoo veel mark; — ongeveer het driedubbele van wat gij besteden kunt — ☞ Dan een „Laube?"; zeer intiem en toch doorzichtig; met een dubbele kans op amusement dus. En nadat gij nog enkele objecten de revue hebt laten passeeren, besluit gij maar liever nog eens terug te komen. Bij het heengaan stoot gij tegen een van de vele gispn beelden, en de schadevergoeding die gij betalen moet, kan juist uit het beschikbare bedrag bestreken worden. ☞ Carnaval in Keulen! En nadat gij twee uur in den regen hebt gestaan begint gij U af te vragen waar ze al die menschen vandaan hebben gehaald die hier Carnaval spelen. Het publiek, het volk zelf, komt kijken, en amuseert zich misschien 's avonds in een van de vele

Foto Franckel

CARNIVAL IN VILLINGEN

restaurants; wat zij even goed op een anderen dag zouden kunnen doen. ☞ . . . Carnaval in Münster! of in welke andere kleine stad in West of Zuid-Duitschland. Waar de wijn goed en goedkoop is; en waar ze dus nog gedronken wordt. Waar geen vreemdelingen komen om wier wille een Carnaval in elkaar gezet wordt. Waar trouwens het geld zou ontbreken om kostbare praalwagens aan te schaffen. Maar waar de geheele bevolking feest viert. Waar prins Carnaval ieder onder zijn trawanten telt. ☞ Er zijn weinig plaatsen ter wereld waar een feeststemming haar stempel zoozeer op allen en alles drukt, als in die kleine stadjes in Duitschland. Niet in de dorpen, waar gij wellicht toch te ver van datgene wat wij gewend zijn West-Europeesche civilisatie te noemen, afstaat. Niet in de groote steden, waar den Neue Sachlichkeit voor het leven van allen dag o zoo veel goeds heeft gedaan, maar waar de oervreugde toch wat in het gedrang is geraakt. Wilt gij waarlijk Carnaval vieren, zoo als Carnaval gemeend is te zijn, ga dan niet naar Cannes, niet naar Keulen of Berlijn, maar zoek een van de kleine steden achter het Ruhrgebied, in Sachsen of Beieren, op. Daar kunt gij de waarheid leeren beseffen van het oude: Wer nicht liebt: Wein, Weib und Gesang, . . ."

G. H. KNAP

MIDDELBURGSCH
JUWEELLEN

MIDDELBURG is eensklaps in het teeken der belangstelling komen te staan. Nadat opnieuw eenige fraaie gebouwen, en met deze kostbare inboedels, in bewonderaars opgegaan, hebben de bewonderaars der oude bouwkunst voor zich zelf uitgerekend wat er nog rest van de monumentale gebouwen en prachtige panden, waarom Middelburg door de eeuwen heen beroemd is geweest. Het is betrekkelijk weinig, vergeleken bij wat Middelburg vroeger aan architecturale kunst bezat. Sloopershanden en verteerende vlammen hebben een groot deel van het oude stedschoon doen verloren gaan. Toch is er altijd nog genoeg, dat een bezoek aan Walcheren's grootste geueente de moeite waard maakt.

Atlantic Foto

CARNIVAL TE MUNCHEN

De oude, sombere straatjes, die gevormd worden door grauwe huizenrijen met hun opstapjes en keldertjes; de kronkelende steegjes op de „kaaien”, waar een zwaar overhangende tak van een boom, die zich achter een verweerden muur verschuilt, van een stil verrassende schoonheid is; de rustige binnenhoven met hun eeuwenoude boomen...

laten niet na een bekoorlijken invloed uit te oefenen. Middelburg is als Brugge een stad, die men zien moet op een stillen, grijzen herfstdag of op een zomernamiddag, waarop het licht van de zon een koperachtigen gloed heeft.

Prachtig en indrukwekkend zijn dan de gevels van de gespaard gebleven historische gebouwen. De kanteeltjes van het eeuwenoude stadhuis op het Marktplein lijken dan fijn kantwerk, terwijl het schilderij van Lucas Pancras, dat in de raadszaal is opgehangen en een gezicht op de stad geeft vanuit de oude haven gezien, nauw bedwongen leven in zich omsloten schijnt te houden.

⊗ Onder de „juweelen” van fraai architectonisch Middelburg is het stadhuis, waaraan men in 1452 begon te bouwen en de Premonstreiter Abdij, die uit de dertiende eeuw dateert, wel de grootste en fonkelendste. Aan het stadhuis zijn geen kosten gespaard, want in de vijftiende eeuw bloeide Zuid Nederland als nooit te voren. De steden in dezen streek stonden in die dagen op het toppunt van hun macht en aan zien, wat in hunne dure bouwwerken tot uiting kwam, hoewel van pompeusheid toch nergens sprake was. Prachtig is dat werk van het bouwmeestersgeslacht der Keldermans. De voorgevel heeft niet minder dan vijfentwintig bijna levensgrooten standbeelden van graven en gravinnen van Holland en Zeeland, wat op het gebouw een Hollandsch stempel drukt. In zijn boek „Geschiedenis der Nederlandsche Bouwkunst” zegt A. W. Weissman, dat het Middelburgsche stadhuis op één lijn gesteld kan worden met de stadhuizen, welke in de vijftiende eeuw in Vlaanderen en Brabant verzezen.

⊗ Het Middelburgsche stadhuis is in den loop der eeuwen voortdurend uitgebreid. Het oudste gedeelte, het Gothische stuk, dateert van 1452. De monumentale toren, die de respectabele hoogte heeft van 55 meter, werd in de jaren 1506—1511 gebouwd. In 1670, 1735 en 1780 kwamen de laatste uitbreidingen tot stand, die het stadhuis het aanzien gaven, zooals het dit thans bezit. ⊗ Van de oorspronkelijke bouw van de Premonstreiter Abdij, waarvan thans een gedeelte tot zetel van het provinciaal bestuur is ingericht, is niet heel veel meer over. Zij werd door enkele branden vernield, waarvan die in 1492 wel de grootste was, waarna echter spoedig weer tot herstel werd overgegaan. De grootste bekoring oefent de Abdij uit als men haar vanaf het binnenplein beziet. Drie poorten geven tot dit plein toegang. De traptorens, die tegen de vleugels zijn gebouwd, maken met de hooge oude eiken op het plein een schilderachtig effect. Er heerscht een

rust, die men in onze dagen niet zou vermoeden. ⊗ Echter zijn er in Middelburg ook nog andere „juweelen”, genoeg schitterend om niet door de mooiste overstraald te worden. Daar is bijvoorbeeld het „huis op den Dam”, dat in de tweede helft van de zeventiende eeuw is gebouwd, naar men beweert door Jacob van Campen. Voor absolute zekerheid hieromtrent ontbreekt echter iedere grond.

Van het interieur is in tegenstelling met het exterieur weinig origineels meer over. Alleen in een der benedenkamers vindt men een Louis XIV-schouw met spiegel en schoorsteenstukje, dateerend uit de eerste helft der achttiende eeuw.

⊗ Anders is het weer met „Huize Doornik” aan de Lange Gortstraat, waar in de prachtige hooge en breede gang rijk Régence stucwerk wordt aangetroffen, dat duidelijk en bijzonder gaaf geornamenteerde schelpen en bloemkorven weergeeft. In deze fraai en in stijl gemeubelde gang bevinden zich onder het stucwerk de vele origineele en bewaard gebleven deuren, die prachtig, hoewel sober gesneden zijn. Al dit houtsnijwerk is naar één gegeven uitgevoerd, waardoor

de gang, ondanks haar veelheid aan deuren, toch een rustigen indruk maakt. ⊗ Stucwerk vindt men in welhaast alle oude Middelburgsche huizen, maar toch is het niet altijd stucwerk wat stucwerk lijkt. In de Provinciale Bibliotheek van Zeeland bevindt zich bijvoorbeeld boven den schoorsteen een witje, dat ter oppervlakkige beschouwing voor stucwerk zou kunnen doorgaan, daar het 't reliëf van dit werk heel bedriegelijk nabij komt. ⊗ Ach, bedriegelijk is tenslotte heel die sfeer in Middelburg. Die hooge, rustige huizen met die ingetogen bedekte ruiten; die breede schouwen met open vuurplaat; de groote tafel, die duidelijk demonstreert, dat zij verzamelpunt is; de zachtjes sloffende gediensstige, die met veel geruisch van lange rokken komt aanloopen... met dit alles is het niet moeilijk zich in te beelden, dat we leven inden ouden tijd, die naast veel ongemak, naast veel wreedheid ook, toch veel bekoorlijks had... en in ieder geval veel kunstschoon, waarvan we in Middelburg nog tal van sporen kunnen vinden. TRUUS EYGENHUYSEN

Foto C. J. Steenbergh

MIDDELBURG. WITJE IN DE PROVINCIALE BIBLIOTHEEK

Foto C. J. Steenbergh

MIDDELBURG. HUIZE DOORNINK. INTERIEUR

blik staan, hief den intelligenten kop luisterend op, schelpste zijn ooren naar achteren, vanwaar hij het gevaar duchtte en dan zakte hij door zijn trillende, dunne pooten en zeeg in het varenbed, waar hij met hijgende flanken en half geopenden bek bleef liggen. ⊗ Hoe had hij geloopt om zich van die hatelijk keffende honden te ontdoen, hoe groot was zijn angst geweest toen uit een verborgen hoek een vuurstraal was gesprongen en de doodelijke loopers hem als vloeiend vuur over den rug waren gestreken! ⊗ Dat was de dood, die zijn

DE JACHT
MET een geweldigen sprong verdween het edelhert in de vluchtdennen, bleef toen een oog-

Foto C. J. Steenbergh

HUIZE DOORNINK

grijparmen naar hem uitstreckte en dat gevoel had hem de kracht gegeven nog sneller voort te schieten en de blaffende meute ver achter zich te laten. ☼ Een oogenblik moest hij nu rusten, het woest-kloppend hart tot bedaren doen komen en dan weer verder, naar de grauwe verte, waar uitgestrekte bosschen met dicht onderhout hem veiliger schenen. ☼ Angstig, met bloed beloopt, schuwden de bruin-trouwe oogen in 't rond en toen een snuffelende egel enig gerucht maakte beefde een siddering over zijn dichtbehaarde huid. Droppels-gewijze vloeide het warme bloed uit de schampwonde op de welkende bladeren van de adelaarsvaren en zichtbaar klopte de hartslag in den sierlijken hals. Als ware het te zwaar om te torsen, had het edelhert het groote gewei achterover geworpen, zoodat de punten van de scherpe horens rustten in zijn nek en strekkend lagen de dunne, doch krachtige achterbeenen in rust. ☼ Toch was hij waakzaam, gereed bij het minste gerucht op te springen. ☼ Lang mag hij echter niet rusten, want als een vluchtend konijntje hem de aanwezigheid verraadde van een nog onzichtbaren vijand, vangen zijn ooren tegelijkertijd het gerucht op van de naderende jacht. ☼ Op springt hij weer, dringt nog dieper de struiken en korte dennen in en als hij plotseling de lichte ziet van een daarachter gelegen open terrein, dan weet hij tevens, dat zijn vertrek een moment te laat is geweest, want de van jachtkoorts blakende meute heeft een kring getrokken om zijn schuilplaats. En dan hoort hij weer het dreigend gebas van de wit met bruin en zwart gevlekte honden en daartusschen het schelle gekef van de laagbeenige taksen, die gemakkelijker dan de groote honden het hout kunnen binnendringen. ☼ Reeds komen zij van alle kanten, de kleine kwelduivels, die met jankend geblaf zijn schuilplaats verraden. ☼ En dan ruikt hij weer de hatelijke lucht van dien gevaarlijken vijand, den mensch en zich in doodelijken angst niet meer kunnend bedwingen, springt hij het varenbosch uit en bevindt zich plotseling te midden van de honden. ☼ Een groote roodbonte hond doet een uitval naar zijn strot, maar reeds heeft het hert zijn machtig gewei gebogen en vangt zijn belager op

de scherpe horens. ☼ Met wijden boog vliegt de hond gillend van pijn over den rug van het hert en kwakt doodelijk gewond in de struiken. Dan is er echter reeds weer een andere die hem van achter tracht te benaderen, doch een onverwachte trap met den achterpoot doet ook deze duizelig terugdeinzen. Een derde valt hem van voren aan, doch de als messen scherpe hoef heeft met één slag een bloedende wonde getrokken over de zijde van den hond en verven zijn blanken pels rood met het warme bloed. ☼ Een krieschend, jankend, schel-gillend tumult verstoort de rust en bevend van angst sluipt de haas langs diepe akkervoren weg van deze plaats. ☼ Met gebogen kop, de scherpe horens in dreigenden aanval wacht het hert. Zijn angstoogen zien elke beweging van zijn vijanden en een wraakzuchtig vuur gloeit hen tegen. Nog weet hij niet, waarheen te vluchten, maar als zijn schelpooren een naderend gerucht vernemen, trekt hij zijn spieren samen en met een geweldigen sprong vliegt hij voorwaarts, dwars door de hem aanblaffende honden heen en vlucht naar den verren neveldam, waarachter hij het beschermende bosch weet. ☼ Schoten knallen, gonzend zweven de kogels om den vluchteling; een snerpende pijn kruipt langs den hals van het edelhert, wat hem aanzet tot nog grooter snelheid. De gillende meute achter hem verliest al meer en meer en eindelijk, na een haast doodelijken ren heeft het hert het jachtgewoel zoover achter zich gelaten, dat hij nog slechts hoort het zachte geruisch der dennen, die den moeden strijder met uitgestrekte armen ontvangen. Het kabbelend gezang van de beek lokt hem en dan voorzichtig afdalend naar den gloeienden oever stapt het hert in het heldere water, en zuigt met gebogen hals het levenwekkende nat naar binnen. Dan buigt hij de voor-

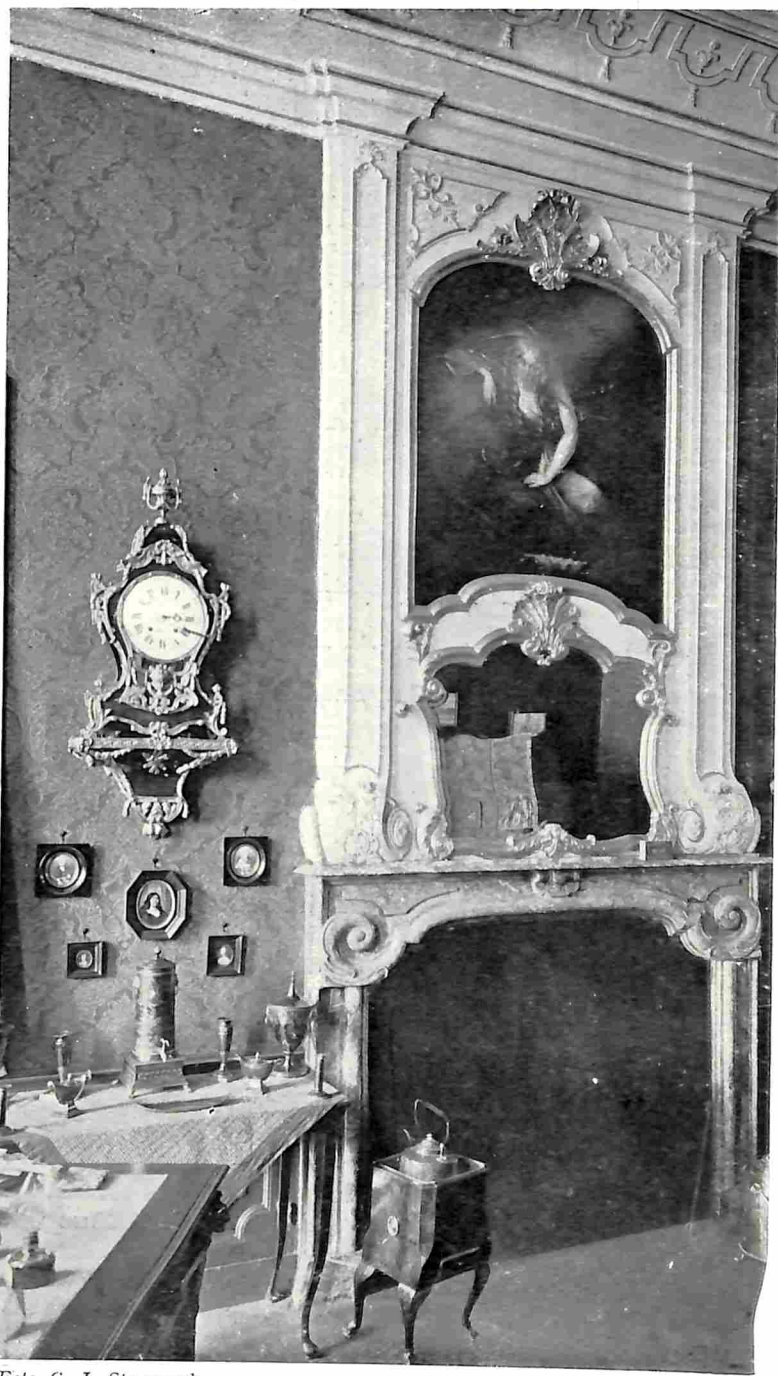

Foto C. J. Steenbergh

MIDDELBURG. HUIS OP DEN DAM

pooten en den nek strekkend, laat hij het koude vocht langs de wonde stroomen. En dan verkwikt, gaat hij verder, dringt tot het binnenste van het woud en vlijt zich ten laatste neer op een bed van droge eikeblâren en sluimert met het rustige gevoel, dat hij voor ditmaal den dans is ontsprongen, om verkwikt te ontwaken als de honger hem wekt om zijn maaltijd te doen aan den overvloed van vruchten, die de rijk beladen eiken hem bieden.

KUYLMAN

TORQUATO TASSO

6)

Uit het Poolsch door

KAZIMIERZ CHLEDOWSKY

(Vervolg)

GEDURENDE zijn geheele leven streed hij om dezen twijfel te overwinnen maar tot rust kwam hij eerst — zooals wij zullen zien — toen hij, ziek en uitgeput, niet meer in staat was groote philosophische

vraagstukken met zijn geest te omvatten. Na afloop van het schooljaar keerde Torquato van Padua naar Mantua terug, waar zijn vader, de verbitterde hoveling, op zoek naar brood en een gastvrij huis, onderdak had gevonden. Het lange verblijf te Mantua liet diepe sporen in Torquato's hart na; hij leerde daar de later aan het Ferrarische hof beroemd geworden Laura Peperara kennen, een meisje uit een rijke koopmansfamilie, een verblindende schoonheid, en bovendien een begaafde zangeres. Afgaande op een van de vele sonnetten, die hij ter harer eere schreef, zou men moeten aannemen, dat hij haar hand had willen vragen. Dat hij geen succes kon verwachten, is begrijpelijk, want hij was arm en had geen behoorlijke maatschappelijke positie, twee factoren, die een slechte aanbeveling bij Laura's familie voor hem waren. Laura heeft dan ook later een buitengewoon goed huwelijk gedaan en Tasso heeft haar meer dan eens bezongen.

II

In 1565 had voor Torquato een hoogst belangrijke gebeurtenis plaats. Het was zijn vader gelukt een betrekking voor hem te krijgen aan het hof van kardinaal Luigi d'Este en onze jonge dichter was dus genoodzaakt om het vrije studentenleven te ruilen voor het wisselvallig bestaan van hoveling. In October van genoemd jaar begaf hij zich ter aanvaarding van zijn ambt naar Ferrara. De kardinaal bewoonde in het paleis de zogenaamde Camerini dorati, die Alfonso voor zijn broeder had laten restaureren en verfraaien. Luigi had daar een eigen hofhouding, die weliswaar nog niet zoo uitblonk door pracht en praal als later, maar toch reeds zeer uitgebreid was. Zijn Maggiordomo was graaf Belisario Tassoni, zijn secretaris Benedetto Man-

zuoli van Modena; deze hoogste hofdignitarissen hadden onder zich een kassier, een cameriere segreto, acht adellijke kamerheeren, een chef de bureau, een hofdichter en zelfs een hofprediker. Onder aan de lijst dezer waardigheidsbekleeders werd Torquato Tasso ingeschreven als hoveling zonder bepaald ambt, die slechts de belofte had afgelegd zich aan de dichtkunst te wijden. Hij legde den kardinaal drie thema's voor een heldendicht voor en Luigi heeft zeer waarschijnlijk daaruit de „Gerusalemme" gekozen. Daarmede verkreeg dit epos dus reeds bij den opzet de sanctie van een kardinaal.

Een vast inkomen had de dichter niet, maar telkens wanneer het den kardinaal behaagde, werden hem dertig scudi uitbetaald. Tot woning werden hem twee kleine, eenvoudig gemeubelde vertrekken in het Castello toegewezen, een voor hem zelf en een voor zijn bediende; bedden- en linnengoed kreeg hij uit de garderobe van den kardinaal. Men moet echter niet denken, dat hij de beddelakens en sloopen en de handdoeken bij dozijnen kreeg: de geheele uitzet bestond uit één deken, twee beddelakens en vermoedelijk ook een strooma-

tras. Dat was voor een hoveling met een „sinecure" voldoende. Het eten werd hem uit de hofkeuken op zijn kamer gebracht, daar de dichter niet met het dienstpersoneel in een gemeenschappelijke kamer aan tafel wilde zitten. Dagelijks kreeg hij voor zich een flesch wijn en voor zijn bediende een flesch wijn met water, bovendien in den zomer iedere maand een pond kaarsen en 's winters anderhalf pond. De dichter gevoelde zich vernederd, omdat hij niet werd uitgenoodigd

plaats te nemen aan de tafel van den kardinaal, waar de voornaamste hovelingen mede aanzaten; ook was hij ontevreden over het zeer slechte voedsel, dat men hem opdichtte. Hij riep de bemiddeling in van de principessa Lucrezi om toegelaten te worden tot de tafel waar de gentiluomini aanzaten, maar deze gunst werd hem, naar het schijnt, niet verleend. Wel kreeg hij na eenigen tijd een vast salaris van vier scudi maandelijks toegekend, wat evenveel was als het tractement van den hofprediker; de hofdokter kreeg echter acht scudi. Torquato kon met dit schrale salaris niet rondkomen en was al spoedig genoodzaakt schulden te maken. Na verloop van tijd kon men dan ook op de dagen, dat hij zijn salaris ontving, geregeld zijn schuldeischers voor zijn woning zien wachten om op zijn armzalig inkomen beslag te leggen. Toen Tasso naar Ferrara kwam, heerschte aan het hof van Alfonso II groote weelde, pracht en praal, terwijl de aanzienlijke families aan den rand van een financieelen ondergang stonden. De adel van Ferrara toch, de levenswijze van het hof navolgend, leefde boven zijn krachten, wat tot een economische débâcle moest leiden.

(Wordt vervolgd)

Aphorisme

Liefde ontstaat vaak uit geloof aan een groote zielekracht, groeit daardoor en neemt gewijde hoogte aan.

Foto C. J. Steenbergh

AMSTERDAM. HET RUSLAND, HOEK O.-Z. ACHTERBURGWAL.